

Dízelmotor-részegységek H minősítése

A járműpótalkatrészek minősítő vizsgálatát még évtizedekkel ezelőtt az tette szükségessé, hogy a kisvállalkozók által gyártott vagy felújított alkatrészek minőségét ellenőrizni lehessen. A minősített alkatrészekre kiadott H-jel csak Magyarországon érvényes, de a környező országokban is sokan ismerik és elfogadják, mivel sok helyen nincs ezzel egyenértékű minősítési rendszer.

MIHÁLFFY PÁL
JÁFI-AUTÓKUT Mérnöki Kft.

A mai viszonyok között számos alkatrésznek európai jóváhagyása van („E” vagy „e”-jel), de az ehhez kapcsolódó előírások az alkatrészeknek csak egy viszonylag szűk körét fedik le, így a többi esetben csak H-jellet lehet kérni. Ma már egyre több esetben követelik meg ezt a pályázatok, közbeszerzések, valamint a minőségirányítási rendszer szerint működő nagyobb cégek beszerzései során.

JOGI HÁTTER

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet 9. § (4) bekezdése szerint a gépjármű és pótkocsija közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi szempontból kiemelten fontos

pótalkatrészei és tartozékai minősítő vizsgálatra kötelezettek. A felújított alkatrészekre értelemszerűen ugyanazok a követelmények érvényesek, mint az utángyártottakra. A minősítés gépjárműbe történő beépítéshez szükséges, tehát a kereskedelmi forgalomba nem kerülő, a szerelőműhely megbízásából felújított alkatrészekre is vonatkozik. A minősítő vizsgálatra kötelezett pótalkatrészek és tartozékok listája az MSZ 07-4402-1992 számú szabványban található. Ennek második táblázatában az üzemanyag-ellátó rendszer részeként a felújított befecskendezőszivattyú és befecskendezőfűvőka is szerepel, hiszen ezek az alkatrészek befolyásolják a jármű környezetvédelmi tulajdonságait. A minősítési követelmény lényege, hogy a pótalkatrész a gyári új alkat-

résszel megegyező (vagy annál jobb) tulajdonságokkal rendelkezzen.

A minősítő vizsgálat körülményeit és rendszeres ellenőrzésének módját a közúti járművek műszaki megvizsgálására vonatkozó, többször módosított 5/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet IX. FEJEZET-ének (EGYES PÓTALKATRÉSZEK ÉS TARTOZÉKOK MINŐSÍTŐ VIZSGÁLATA) alábbi paragrafusai írják elő:

23. § (6) Minősítő jel használatára jogosító engedély csak akkor adható ki, ha a minősített mintadarabbal mindenben azonos tulajdonságú további darabok gyártásának vagy forgalmazásának a feltételei biztosítottak.

A minősítő vizsgálatnál egyidejűleg vizsgálni kell

- a) a gyártónak a minőség-ellenőrzéshez szükséges mérő- és vizsgálóberendezéseinek meglétét és megfelelőségét,
- b) a gyártás egyenletességének ellenőrzésére kialakított rendszerét, továbbá
- c) a forgalmazónál a műbizonylatok és minőségi tanúsítványok kezelésére kialakított rendszert.

Az a) és b) pontokban foglaltak teljesítéseként el kell fogadni, ha a gyártó a terméket erre alkalmas vizsgálóintézzettel rendszeresen ellenőrizteti, és a vizsgálóintézet az ellenőrzések eredményéről a közlekedési hatóságot tájé-

koztatja. Nem kell az a)–c) pontjaiban foglaltak teljesülését vizsgálni, ha a gyártó vagy a forgalmazó minőségbiztosítási rendszere akkreditált minősítő szervezet által kiadott tanúsítvány szerint folyamatosan érvényes.

A MINŐSÍTŐ VIZSGÁLAT

A minősítő vizsgálatot az NKH (Nemzeti Közlekedési Hatóság) által elfogadott vizsgáló intézet végzi, és a gyakorlatban két fő részből áll:

1. A dokumentáció ellenőrzése, amely kiterjed a felhasznált javító alkatrészek eredetét igazoló műbizonylatok, a kalibrálási igazolások, gépkönyvek, minőségbiztosítási rendszer tanúsítvány stb. és legfőképpen a technológiai leírás ellenőrzésére. Ez utóbbi során felhasználjuk az alkatrészgyártók által kiadott próbapadi adatlapokat, beállítási előírásokat, illetve programokat. Ezeket általában a felújítást végző cég bocsátja a rendelkezésünkre, hiszen ő rendelkezik hozzáféréssel a gyári adatbázisokhoz. Ennek hiányában eleve kétséges a technológia megfelelősége. A technológiának fő vonalakban a következőket kell tartalmaznia:
 - alkalmazási kör,
 - a felújítási folyamat leírása (szét- és összeszerelés, ábrák),

- hibafelvételzés, selejtezési kritériumok,
- felhasznált alkatrészek, anyagok, javítókészletek stb.,
- közbenő és átadás előtti ellenőrzések, próbapadi vizsgálatok,
- a H-jel megadásának helye és módja (lehetőség szerint maradandó módon kell feltüntetni),
- az alkalmazni kívánt műbizonylat mintája (tartalmát az 5/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet IX. fejezete 25. paragrafusának 5. bekezdése írja elő),
- a típuslista: ez a rendelet szerint azoknak a járműtípusoknak a felsorolása, amelybe a pótalkatrész beépíthető. Esetünkben célszerűbb a részegység- (szivattyú, ill. fűvóka) típusokat felsorolni (esetleg a motortípus megadásával), amelyekre a technológia vonatkozik. Ez általában egy gyártónak olyan termékcsoportja, amely azonos elven működik, így a szerelési és ellenőrzési folyamata azonos, vagy közel azonos.

2. Helyszíni szemle, amelynek során a technológiai leírás alapján ellenőrizzük a felújításhoz szükséges eszközök, a beállító, ill. ellenőrző vizsgálatokhoz szükséges próbapadok, szoftverek meglétét, a felújítás teljes folyamatát,

továbbá egy-egy felújított alkatrész megfelelő működését.

Az eredményekről vizsgálati jegyzőkönyv készül, amely állásfoglalást tartalmaz a pótalkatrész, ill. a felújítás megfelelőségéről.

A KÉRELEM

A H-engedély kiadása érdekében a gyártónak, ill. felújítónak kérelmet kell benyújtania az NKH-hoz, és mellékelni kell

- a technológiai leírást,
- a típuslistát,
- a műbizonylatmintát,
- az eljárási díj (jelenleg 60 200 Ft) befizetésének igazolását,
- a vizsgáló intézmény által készített vizsgálati jegyzőkönyvet.

Az NKH – amennyiben az eredmény megfelelő, és hiánypótlás nem szükséges – 30 napon belül kiadja az engedélyt a kérelmezőnek.

AZ IDŐSZAKOS VIZSGÁLAT

A H-engedély kiadása után rendszeresen ellenőrizni kell, hogy minden egyes pótalkatrész a minősítő vizsgálaton átesett mintadarabbal azonos minőségben készül-e el. Ezt a „jóváhagyottal megegyező gyártás” (conformity of production = COP) ellenőrzésének nevezik.

Ha a felújítást végző cég nem működtet minőségbiztosítási rendszert, akkor a H-engedélyt 5 évre adják ki, és a vizsgáló intézet végzi a rendszeres

ellenőrzést. Ennek során lényegében az előbb vázolt helyszíni ellenőrzésre kerül sor, amelyről jegyzőkönyvet készítünk, és az eredményekről évente tájékoztatjuk az NKH-t. Az 5 év lejártá után megújító vizsgálatra van szükség, amely a fentiekén kívül a változásokra (pl. új próbapad, bővített típuslista stb.) is kiterjed, és ismételt kérelmet kell beadni az NKH-nak.

Ha a felújítást végző cég olyan minőségbiztosítási rendszert működtet, amelyet az NKH elfogad (akkreditált intézmény tanúsította és a minősítő vizsgálat szerint megfelelően működik), akkor a H-engedélyt határozatlan időre adják ki, és a rendszeres ellenőrzést a tanúsító szervezet által végzett éves auditok helyettesítik. ■

Mindenkinek
Üdvözlés
www.kelle.hu

indító, generátor, klíma-
 kompresszor... és
 alkatrészeik

EIadó

- EPS 711 Kmm (8 mérőcellás),
- 2 db EPS 707 12 hengeres,
- MD 800 12,5 kW,
- 1 db Exactomat 11 kW,
- 1 db star 8,
- 1 db Minor 8.

Várom válaszát.
 Köszönettel: Brand Zoltán

6453 Bácsbokod, Petőfi u. 21.
 Tel.: 30/325-8804.
www.branddiesel.hu

Cs & Cs.

1164 Budapest, Vidámvásár u. 58.
 Tel.: 06-20/961-9610
 Mail: info@cs-and-cs.hu
 Web: www.cs-and-cs.hu

MONDOLFO FERRO 50
 1963-2013